

ANAYASA MAHKEMESİNİN M.I.I. KARARI VE KARARIN VERİ KORUMA HUKUKUNA OLASI ETKİLERİ

The M.I.I. Decision of the Constitutional Court and Its Possible Impact on Data Protection Law

Dr. Öğr. Üyesi Elif Beyza AKKANAT-ÖZTÜRK*
Arş. Gör. Şehriban İPEK AŞIKOĞLU**
Arş. Gör. Aybike YILMAZ***

Öz: Veri sorumlularının, veri koruma hukuku esaslarıyla uyumlu faaliyetlerde bulunmasını temin etmek için öngörülen yaptırım mekanizmalarından biri de Kişisel Verileri Koruma Kurulu (Kurul) tarafından uygulanan idari para cezalarıdır. Bu çalışmanın konusu da hakkında idari para cezası uygulanmış veri sorumlusunun başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesinin (AYM) 12.10.2023 tarihinde vermiş olduğu 2020/7518 başvuru numaralı bireysel başvuru kararıdır¹. Somut olayda veri sorumlusu başvuru sahibinin (M.I.I.²) iddiası “veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirlerin alınmadığından bahisle Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından uygulanan idari para cezasının mülkiyet hakkını ihlal” ettiği³. İncelenen uyumsuzluk içeriğinin daha

Abstract: Administrative fines imposed by the Turkish Data Protection Authority are one of the sanction mechanisms designed to ensure that data controllers carry out their activities in accordance with the principles of the data protection law. The subject of this study is the individual application decision of the Constitutional Court (AYM) dated 12.10.2023, with application number 2020/7518, upon the application of the data controller who was subjected to an administrative fine⁴. In the specific case, the applicant, the data controller (M.I.I.⁵), claims that the administrative fine imposed by the Authority for failing to adopt the necessary technical and administrative measures to ensure data security violates the right to property⁶. To better understand the

* İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, eba@istanbul.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-4856-9733.

** İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, ipekasikoglu@istanbul.edu.tr
ORCID: 0000-0003-4505-4048

*** İstanbul Üniversitesi, aybikeyilmaz@istanbul.edu.tr.
ORCID: 0000-0001-8040-2189

Makale Geliş Tarihi: 11.02.2024, Makale Kabul Tarihi: 26.04.2024

¹ M.I.I. Başvurusu, AYM, Başvuru No: 2020/7518, K. T. 12.10.2023, RG. S. 32400, T. 15.12.2023 (“AYM, 2020/7518”).

² Kurul kararında veri sorumlusunun kimliğine açıkça yer verildiğinden veri sorumlusu başvuru sahibinin “Marriott International Inc.” olduğu anlaşılmaktadır. Bkz. “Marriott International Inc. hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16.05.2019 tarih ve 2019/143 sayılı Karar Özeti”, (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5479/2019-143>) (s.e.t. (20/04/2024) (“16.05.2019 tarihli Kurul Kararı”).

³ AYM, 2020/7518, para. 1.

⁴ Constitutional Court Application, AYM, Application No: 2020/7518, Decision Date: 12.10.2023, Official Gazette No: 32400, Publication Date: 15.12.2023 (“AYM, 2020/7518”).

⁵ In the board decision, the data controller's identity is clearly stated, indicating that the data controller is "Marriott International Inc." See "Summary of the Decision of the Personal Data Protection Board regarding Marriott International Inc. dated DOI : 10.57083/adaletdergisi.1484002

iyi anlaşılabilmesi adına öncelikle veri sorumlusu başvuru aleyhine verilmiş Kurul kararı incelenmiş ve akabinde bireysel başvuru kararı temel hakların korunması standartları ışığında ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: veri güvenliği, veri ihlal bildirim, mülkiyet hakkı, kanunilik ilkesi, ölçülülük ilkesi, usulî güvenceler.

content of the dispute examined, first the Board's decision on the data controller-applicant and then the decision on the individual application were analysed in the light of the standards for the protection of fundamental rights.

Keywords: Data security, data breach notification, right to property, lawfulness principle, proportionality principle, procedural safeguards.

I. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN SÜREÇ

A. 16.05.2019 TARİHLİ KURUL KARARI VE KARARA İTİRAZ SÜRECİ

Kurul kararına konu uyumsuzluğun başlangıç noktası veri sorumlusu *M.I.I.* tarafından gerçekleştirilen veri ihlal bildirimidir. Veri sorumlusu “*merkezi yurt dışında bulunan, farklı ülkelerde oteller işleten, otellere franchise hizmeti sağlayan ve bağlı şirketleri aracılığıyla devre mülklere lisans temin eden holding*” şirkettir. *M.I.I.*, 2016 yılı itibarıyla bir başka konaklama şirketini devralmıştır. Devralınan bu şirketin “*misafir veri tabanının tutulduğu ağa Temmuz 2014’ten beri yetkisiz erişim*” olma ihtimali 08.09.2018 tespit edilmiştir. Yapılan incelemeler sonucu bu erişim 19.11.2018 tarihinde teyit edilmiştir⁷. Bunun üzerine veri sorumlusu 30.11.2018 tarihinde bir basın açıklaması yayımlamış⁸, 03.12.2018 tarihinde veri ihlali bildiriminde bulunmuştur⁹. İhlalden etkilenen verilerin içeriği ise: “*müşterilere ait ad, soyad, posta adresi, telefon numarası, doğum tarihi, cinsiyet, pasaport numarası,*

16.05.2019,” (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5479/2019-143>) (accessed on 20/04/2024) (“Decision of the Board dated 16.05.2019”).

⁶ AYM, 2020/7518, para. 1.

⁷ 16.05.2019 tarihli Kurul Kararı.

⁸ Kurul karardan anlaşıldığı şekliyle “İhlal hakkında otel müşterilerini aydınlatmak için, özel bir web sitesinin (info.starwoodhotels.com)” kurulmuştur. AYM kararından anlaşıldığı üzere durumdan etkilenen ve geçerli e-posta adresi bulunan misafirlere basın açıklamasının içeriği ile uyumlu bir e-mail de gönderilmiştir. Bkz. AYM, 2020/7518, para. 11.

⁹ Bildirimin içeriğinde yetkisiz erişim sürecine dair bilgiler yer aldığı gibi Kurul tarafından talep edilen ek beyan sonrası ihlalin kapsamına dair bilgilere de yer verilmiştir. Bkz. AYM, 2020/7518, para. 12-14. Buna göre: “*...Yaklaşık 383 milyon müşteri kaydının olduğunu, ihlalden etkilenen müşterilere ait bilgiler arasında ülke/bölge adresi Türkiye olan yaklaşık 1.24 milyon müşteri kaydının bulunduğu, ancak aynı müşteri için birden fazla kayıt bulunduğu için ihlalden etkilenen Türk müşterilerin sayısının tam olarak tespit edilemediği*” beyan edilmiştir. 16.05.2019 tarihli Kurul Kararı. Kurul kararının yayımlanan özet metninden anlaşılmasa da AYM kararından anlaşıldığı şekliyle mükerrer kayıtlar dolayısıyla etkilenen kişi sayısının 1,24 milyon olmadığı ve “*...çalışan verilerin niteliği ve büyüklüğü karşısında verilerin tekilleştirilmesinin kolayca gerçekleştirilmediğini, geçen süre içinde saldırganın bu alandaki yetkinliği dikkate alındığında incelemenin ortaya çıkarabildiği bilgilerin sınırlı olduğunu*” ifade edilmiştir. Bkz. AYM, 2020/7518, para. 14.

konaklama şirketindeki hesap bilgileri, otel ödül bilgileri, otele giriş ve çıkış bilgileri, ödeme kartı numaraları ve ödeme kartı son kullanma tarihleri, rezervasyon tarihi ve iletişim tercihlerini içeren bilgiler” yer almaktadır¹⁰.

İhlal bildirimine üzerine, Kurul’un kararı:

“...6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun 12. maddesinin (1) numaralı fıkrası çerçevesinde veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığından 1.100.000 TL ve aynı Kanun’un 12. maddesinin (5) numaralı fıkrasında yer alan ihlalin en kısa sürede bildirilmesi yükümlülüğüne uymadığından 350.000 TL olmak üzere toplam 1.450.000 TL idari para cezası” uygulanması yönünde olmuştur¹¹.

Başvurucu 26.07.2019 tarihinde idari para cezasının kaldırılması için itiraz yoluna başvurmuşsa da başvurusu reddedilmiştir. Başvurucunun itiraz dilekçesinde gerekçeleri: (1) aleyhine uygulanan idari yaptırım kararının usulüne uygun olarak tebliğ edilmediği (2) 6698 sayılı Kanun’un zaman bakımından uygulanması esaslarına riayet edilmeksizin yürürlük tarihinden önceki olaylara uygulandığı; (3) Kanun hükümleri olaya uygulanacaksa da kendisinin veri sorumlusu olmadığı; (4) Kurul kararının gerekçeli olmadığı; (5) Kanun’da ihlal bildirimimin en kısa sürede yapılmasının düzenlendiğini ve kesin bir süre öngörülmediği (6) İdari para cezasının en yüksek haddenden verilmesinin ölçsüz olduğudur.

İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hâkimliği (Hâkimlik) 23.12.2019 tarihli kararı ile idari yaptırım kararına yapılan başvuruyu:

“... İdari yaptırım kararı ile ilgili düzenlenen tahkikat evrakı ve idari yaptırım kararı onaylı suretleri Hakimliğimizce celb edilmiş, evrak üzerinde yapılan incelemede; idarece düzenlenen tutanak ile eylemin sabit olduğu, sabit bulunan eylemin oluşturduğu kabahat nedeni ile hakkında idari yaptırım kararı düzenlenen idari yaptırımın yasa ve usule uygun olduğu...”¹² gerekçesine dayanarak reddetmiştir.

Veri sorumlusu karara karşı itiraz yoluna başvurmuşsa da İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 09.01.2020 tarihli kararıyla itiraz kesin olarak aşağıda yer verilmiş olan gerekçelerle reddedilmiştir:

“...Her ne kadar itiraz eden vekili İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği’nin 23/12/2019 tarih ve 2019/8868 d. (değişik) iş sayılı kararına itiraz etmiş ise de; verilen kararda usule ve yasaya aykırılık bulunmadığı, verilen kararda değiştirilecek bir husus bulunmadığı anlaşılma ile itirazın reddine karar vermek gerekmiş aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur...”¹³.

B. ANAYASA MAHKEMESİNİN 12.10.2023 TARİHLİ KARARI

Veri sorumlusu M.I.I. hakkında tesis edilen idari para cezasının mülkiyet hakkını ihlal ettiği gerekçesiyle uyuşmazlığı bireysel başvuru

¹⁰ 16.05.2019 tarihli Kurul Kararı.

¹¹ 16.05.2019 tarihli Kurul Kararı.

¹² AYM, 2020/7518, para. 18.

¹³ AYM, 2020/7518, para. 19.

yoluyla Anayasa Mahkemesine taşımıştır¹⁴. Mahkeme de başvurunun mülkiyet hakkı çerçevesinde ele alınması gerektiğine ve başvurunun “suçta ve cezada kanunilik ve şahsilik ilkeleri çerçevesinde, mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin kanuniliği unsuru, kanunların geriye yürümezliği, tebligatın usulüne uygun yapılmadığı ve kararın gerekçeli olmadığına dair adil yargılanma hakkıyla ilgili olarak ileri sürdüğü iddiaların mülkiyet hakkının usul güvenceleri kapsamında” değerlendirilmesinin uygun düşeceğine karar vermiştir¹⁵.

AYM, başvuru hakkında “6698 sayılı Kanun kapsamında veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almaması ile veri güvenliği ihlalini en kısa sürede bildirmemesi nedeniyle” idari para cezası uygulanmasının mülkiyet hakkına müdahale teşkil ettiğini tespit etmiş ve nihayetinde müdahalenin hakkı ihlal eder nitelikte olduğuna hükmetmiştir¹⁶. AYM meseleyi özellikle ölçülülük bağlamında ele almış ve başvurunun kendi aleyhine tesis edilen idari işleme yönelik iddialarının “yargılama sürecinin bütününe etkileyen önemli ve karşılanması gereken iddialar” olmasına rağmen Sulh Ceza Hakimliği tarafından değerlendirilmemiş olması karşısında, mülkiyet hakkına ilişkin usul güvencelerin sağlanmadığı gerekçesiyle ihlal kararı vermiştir¹⁷.

II. KARARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Anayasa Mahkemesi tarafından verilen ihlal kararının ayrıntılı değerlendirilmesine geçilmeden önce Kişisel Verileri Koruma Kurulunun veri sorumlularına idari para cezası uygulama yetkisinin kapsam ve sınırlarının tespit edilmesi gerekmektedir.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda (Kanun) idari para cezaları “Kabahatler” başlıklı 18. maddede düzenlenmiştir. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu m. 17’de idari para cezasının, kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebileceği ve bu durumda, idari para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulacağı belirtilmiştir¹⁸. Kabahatin haksızlık içeriği değerlendirilirken hukuka aykırılığı oluşturan fiilin haksızlık derecesi ve yol açtığı neticelerin göz

¹⁴ AYM, 2020/7518, para. 1 ve 37.

¹⁵ AYM, 2020/7518, para. 40.

¹⁶ AYM, 2020/7518, para. 44 ve 64.

¹⁷ AYM, 2020/7518, para. 63.

¹⁸ Nitekim Kanun gerekçesinde de bu durum ifade bulmuştur: “Kabahatler karşılığında öngörülen idari para cezalarının alt ve üst sınırları arasında makas bilinçli olarak geniş tutulmuştur. Kurul karar verirken, kabahatler hususunda genel kanun niteliğinde olan 30.03.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17. maddesinin (2) numaralı fıkrasında belirtildiği üzere kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumunu dikkate alacaktır. Burada amaçlanan, kabahatlerin farklı ekonomik güce sahip gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacak olması nedeniyle, yaptırım uygulanmasında hakkaniyeti sağlamaktır. Buna göre, küçük ölçekli bir aile şirketiyle ülke çapında faaliyet gösteren bir holdingin Kanun hükümlerini ihlal etmesi durumunda uygulanacak idari para cezasının miktarının belirlenmesinde, kabahatin niteliği de göz önünde bulundurulmak suretiyle, farklılıklar olacağı kesindir.” (Kanun Tasarı Gerekçesi, madde 18 gerekçesi).

önünde bulundurulması, failin kusuru bakımından ise failin kast veya kusurunun ağırlığının anlaşılması gerekmektedir¹⁹. Ekonomik durum ise faalin haksızlık ile elde ettiği kazanç değil, cezanın caydırıcılığının sağlanması bakımından konulan kıstastır. Nitekim müdahale ile başvurucuya yüklenen külfet -somut olay bakımından para cezasının miktarı- AYM muhakemesindeki ölçülülük testi noktasında dikkate alınmaktadır. Bu noktada mülkiyet hakkına ilişkin güvenceler bakımından idari para cezası yaptırımını gerektiren olayın tespiti ve cezanın belirlenmesinde Kurul tarafından kullanılan ölçütlerin açıklanması son derece önem taşımaktadır.

Başvuruya konu edilen karar özelinde Kurul tarafından tesis edilen idari para cezasının hukuki dayanağı ve Kurul uygulaması ortaya konulmaya gayret edilecek; akabinde Anayasa Mahkemesinin ihlal kararını verirken dikkate aldığı yahut dikkat alması gerektiği düşünülen ancak değerlendirme dışı bırakılan önemli noktalara değinilecektir.

Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması rejimi AY m. 13'te düzenlenmiştir. Buna göre:

“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

Aşağıda görüleceği üzere AYM de değerlendirmesini 13. madde ile uyumlu olarak -ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) muhakemesi ile benzer²⁰- kanunilik, meşru amaç ve ölçülülük üzerinden yürütmektedir. Ancak öncelikle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ek protokollerinde öngörülen bir anayasal hakka müdahalede bulunulduğu tespit edilmelidir. Somut olay bakımından AYM ilk değerlendirmesini mülkiyet hakkına müdahalede bulunulduğunu kabul ederek yapmıştır²¹.

AYM'nin de kararında işaret ettiği üzere “mülkiyet hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'ya uygun olabilmesi için müdahalenin kanuna dayanması, kamu yararı amacı taşıması ve ölçülülük ilkesi gözetilerek yapılması” gerekmektedir²².

¹⁹ Hüsametdin Uğur, “Kabahatler Kanunu ve 5252 sayılı Kanun'a Göre İdari Para Cezası ve Yargıtay Uygulaması”, TBB Dergisi, S: 85, Y: 2009, s. 202.

²⁰ AİHM ve AYM bakımından kanunilik ve hukukilik değerlendirmeleri fark arz etmektedir. Farklı hukuk sistemlerini değerlendirmesine konu eden AİHM bakımından hukukilik ölçütü daha geniş bir çerçeveyi gözetirken AYM bakımından 13. maddede de ifade edildiği üzere sınırlamanın yasama organı tarafından kabul edilen bir kanuna dayanması şarttır.

²¹ Hakkın korunması noktasında usulî bir güvence olan etkili denetim mekanizmasının varlığı, adil yargılanma hakkıyla da doğrudan ilişkilidir. İdari para cezası kararı doğrudan başvurucunun mülkiyet hakkını etkilediğinden, meselenin 35. maddede düzenlenen mülkiyet hakkının usulî güvenceleri yahut 36. maddede düzenlenen hak arama hürriyeti bakımından ele alınması anlaşılabilir bir durumdur.

²² AYM, 2020/7518, para. 46.

A. KANUNİLİK DEĞERLENDİRMESİ

Başvurucu müdahalenin kanuni dayanağı bulunmadığını iddia etmişse de AYM değerlendirmesini “ölçülülük” çerçevesinde gerçekleştirmiştir. Bununla birlikte Kurul uygulaması ve idari para cezasına ilişkin hükümler dikkate alındığında müdahalenin kanuniliğinin de mercek altına alınması gerekmektedir.

Kanunilik ölçütü bakımından müdahalenin gerek şekli gerekse maddi kanunilik ölçütünü karşılaması gerekmektedir. Bu anlamda müdahalenin kanuna dayanmasından başka öngörülebilir, belirli ve erişilebilir olması gerekmektedir. AYM'nin ifadeleriyle; hukuki güvenlik ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılmaktadır. Bu ölçüt, hukuk kuralının neticelerinin öngörülebilir olması şeklinde ifade edilir²³. Öngörülebilirlikle kastedilen şüphesiz kanun hükmünün (ilgili normun) soyut olma niteliğini kaybetmesi değildir²⁴. AYM de:

“...kanuni düzenlemenin içeriğinin ve kapsamının kanun altı düzenlemeler veya yargısal içtihatlarla açıklığa kavuşturulduğu, bir diğer deyişle birey açısından belirliliğin sağlandığı durumlarda öngörülebilirlik koşulunun karşılandığını...” kabul etmektedir²⁵.

Bunun yanında yargı makamlarının benzer olayları tutarlı ve aynı kıstaslar üzerinden değerlendirmesi de kanunilik ölçütünün bir parçasıdır²⁶.

²³ “...Öngörülebilirlik, hukuk kuralının uygulanması halinde doğabilecek neticelerin önceden tahmin edilebilmesi anlamına gelmektedir”. Bkz. Haydar Burak Gemalmaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Mülkiyet Hakkı, 2. Bası, İstanbul 2017, s. 121. “...Kişilerin hukuki güvenliğini sağlamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Belirlilik ilkesi ise yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir. Bu bakımdan, kanunun metni, bireylerin, gerektiğinde hukuki yardım almak suretiyle, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde olmalıdır. Dolayısıyla, uygulanması öncesinde kanunun, muhtemel etki ve sonuçlarının yeterli derecede öngörülebilir olması gereklidir.” (AYM, E: 2012/116, K: 2013/32, T: 28.2.2013, R.G. 13.08.2013/28734).

²⁴ “...Zira başta kanunlar olmak üzere bütün yasal düzenlemeler belirli bir ölçüde soyuttur ve bunların yorumlanması/icrası uygulamanın üstüne düşmektedir.” Bkz. Gemalmaz, 2017, s. 121.

²⁵ Türkiye İş Bankası A.Ş. Başvurusu, AYM, Başvuru No: 2014/6192, K. T. 12.11.2014, para. 53.

²⁶ “...Ulusal bir yargı düzeninde yetkili mahkemelerin aynı hukuki uyumsuzluğa ilişkin olarak birbirleriyle tutarlı kararlar vermeleri hukuk güvenliğinin bir gereğidir. Mülkiyet hakkını ilgilendiren bir problemin çözümünde (herhangi bir temel hakkı ilgilendiren bir problemin çözümünde) aynı ya da benzer hukuki argümanlar kullanılmalıdır. Aksi durumda ortaya çıkabilecek tutarsız kararlar, bireylerin pozisyonlarını öngöremez duruma düşürür ve hukukilik koşulunun karşılanamaması sonucunu doğurabilir.” (Gemalmaz, 2017, s. 472 vd.).

Belirlilik ilkesi, öngörülebilirlikle ilişkili olup yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlemler içermesini ifade etmektedir²⁷. Nitekim bir temel hakka ve dolayısıyla mülkiyet hakkına yapılan müdahale ilk önce hukuki belirlilik koşulunu karşılamalıdır²⁸.

Somut olayda Kurul tarafından 16.05.2019 tarihli karar ile tesis edilen idari para cezası Kanununun 18/1-(b) hükmü kapsamında atıf yapılan 12. maddenin iki farklı fıkrasına dayandırılmıştır. Yaşanan ihlalin veri güvenliğine ilişkin gerekli teknik ve idari tedbirlerin alınmaması neticesinde gerçekleşmesi sebebi ile Kanun m. 12/1 uyarınca 1.100.000 TL ve Kanun m. 12/5'te düzenlenen en kısa sürede bildirim yapılmaması sebebi ile 350.000 TL olmak üzere toplam 1.450.000 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Her ne kadar karar tarihi 16.05.2019 olsa ve başvuru tarafından veri ihlali başlangıcının 2014 yılı olduğu belirtilmiş olsa da Kurulun ihlalin gerektiğinin tespit edildiği yıl olan 2018 senesi için 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranına göre artırılan idari para cezaları uyarınca bir yaptırım uygulandığı anlaşılmaktadır. Buna göre 2018 yılı için Kanun m. 18/1-(b) uyarınca veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında uygulanacak idari para cezası için alt sınır 17.827 TL olup üst sınır 1.188.542 TL'dir.

Kanunilik bakımından; i) Kurulun belirleyeceği idari para cezasında alt ve üst sınır farkının ziyadesi ile geniş düzenlenmiş olması, ii) karara esas alınan bildirim süresine ilişkin düzenlemenin Kurulun düzenleyici işlemine dayanması noktaları ele alınmalıdır.

1. Kurulun Belirleyeceği İdari Para Cezasında Alt ve Üst Sınır Farkının Çok Geniş Olması

İdari para cezası maktu yahut nispi olabileceği gibi kanunlarda alt ve üst sınırı gösterilerek belirlenebilir²⁹. Söz konusu alt ve üst sınır arasında idareye bırakılan takdir alanının sınırsız ve ölçsüz bir genişlikte olması halindeyse AYM bu gibi normları uygulamada yorum ve değerlendirme farklılıklarına dayalı olarak eşitsizliğe, haksızlığa ve keyfilğe yol açabilecek

²⁷ Arif Ali Cangı Başvurusu, AYM, Başvuru No: 2016/4060, K. T. 17.09.2020, para. 74; AYM, E: 2014/183, K: 2015/122, T. 30.12.2015, para. 5; AYM, E: 2013/39, K: 2013/65, T. 22.05.2013.

²⁸ H. Burak Gemalmaz, Mülkiyet Hakkı: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-6, Ankara 2018, s. 120.

²⁹ Zeynel T. Kangal, Kabahatler Hukuku, 2. Bası, İstanbul 2019, s. 282; Ali D. Ulusoy, İdari Yaptırımlar, İstanbul 2013, s. 125 vd. Olması gerekenin idari para cezasının alt ve üst sınırlar arasında gösterilmesi olduğu yönünde ayrıca bkz. Berrin Akbulut, "İdari Para Cezası ve İdari Para Cezasının Belirlenmesi", Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi C. 9, 2022, s. 87-99.

nitelikte değerlendirilmektedir³⁰. Ancak AYM her zaman ilgili idari para cezasının belirlenmesine ilişkin kıstasların kanunda açıkça yer almasını aramamaktadır³¹. Bununla birlikte idare, uygulayacağı idari para cezasının meblağını tespit ederken alt sınırın üzerine çıktığında, bunun nedenlerini ortaya koymak ve gerekçelerini açıklamak zorundadır³². Aksi takdirde takdir yetkisinin idare tarafından keyfi kullanıldığı iddiası gündeme gelebilecektir.

2. Bildirimin Süresine İlişkin Düzenlemenin Kurulun Düzenleyici İşlemine Dayanması

Kanun m. 22/1-(f) uyarınca: “*Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri belirlemek amacıyla düzenleyici işlem yapmak*” Kurulun yetki ve görevleri arasında yer almaktadır. Bu çerçevede Kurul’un veri sorumluları için güncel ve teknolojik gelişmeleri de dikkate alarak “*veri güvenliği önlemlerinin*” içeriğini belirgin kılması ve somutlaştırması kanunilik ölçütü ile çelişmez. Ancak hakkı sınırlayan düzenlemelerin kanunilik ölçütü bakımından değerlendirilmeye alınması kaçınılmazdır.

Kurulun, Kişisel Veri İhlali Bildirim Usul ve Esaslarına İlişkin 24/1/2019 tarihli ve 2019/10 sayılı kararında, Kanun’un 12. madde 5. fıkrasının: “*İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgisine ve Kurula bildirir...*” hükmünde yer alan “*en kısa sürede*” ifadesinin 72 saat olarak yorumlanması gerektiğine hükmetmiş ve bu karara ilişkin duyuru sitede yayımlanmıştır³³.

³⁰ Anayasa Mahkemesi’nin 17.04.2008 tarih ve E: 2005/5, K: 2008/93 sayılı kararıyla; mevzuata aykırı yapilar nedeniyle İmar Kanunu’nun 42. maddesinde öngörülen idari para cezalarının alt ve üst sınırı arasında elli kat fark bulunması hali makul ve ölçülü olmayan bir genişlik olarak kabul edilerek, anılan kuralın iptali yoluna gidilmiştir (AYM, E: 2005/5, K: 2008/93, T. 17.04.2008).

³¹ AYM, E: 2020/76, K: 2023/172, T. 11.10.2023, para. 63, “*Kuralda alt ve üst sınırları gösterilen idari para cezasının tespit edilmesinde hangi ölçütlerin dikkate alınacağı belirtilmemiştir. Ancak 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 3. maddesinde anılan Kanun’un genel hükümlerinin idari para cezası yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı hükme bağlanmış, aynı Kanun’un 17. maddesinin (2) numaralı fıkrasında da alt ve üst sınırı gösterilmiş idari para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumunun birlikte gözönünde bulundurulacağı belirtilmiştir. Bu nedenle Başkan, yer sağlayıcılara verilecek idari para cezasının miktarını belirlerken 5326 sayılı Kanun’un 17. maddesinde belirtilen ölçütlere uymak zorundadır. Dolayısıyla idari para cezasının tespitinde hiçbir ölçütün belirlenmediği ve kurulla idarenin keyfi bir şekilde ceza takdir etmesine imkân sağlandığı söylenemez.*”; aynı yönde bkz. AYM, E: 2014/87, K: 2015/112, T. 08.12.2015, para. 201.

³² “*İdarenin, alt sınırın üzerinde ceza tayin etmesinin gerekçesini açıklayamaması veya açıklanan gerekçenin makul ve haklı olmaması, eylem ile ceza arasında olması gereken dengeye dikkat etmemesi veya bu dengiyi ölçsüz bir şekilde kurması durumunda, cezanın yargı yerlerince iptal edilebileceği tabiidir.*” AYM, E: 2014/87, K: 2015/112, T. 08.12.2015, para. 198.

³³ Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi’nde “*Kurul tarafından bu konuda alınacak kararlar arasında herhangi bir uyumsuzluğa mahal*

AYM de kararında “İlgili Hukuk” başlığı altında mevzuatta yer alan bu düzenlemeyle zikredilen duyuruya yer vermiştir³⁴. Ancak başvuru konusu Kurul karar özetine bakıldığında Kurulun “*en kısa sürenin*” belirlenmesinde 72 saat esas alıp almadığı anlaşılmamaktadır³⁵. Kurul yalnızca başvurucu hakkında, “*ihlalin en kısa sürede bildirilmesi yükümlülüğüne uymadığından*” bahisle 350.000 TL idari para cezası uygulamıştır.

Somut olayda başvurucunun ihlali gerçekten en kısa sürede bildirmiş olup olmadığı değerlendirmesi bir yana; Anayasanın 13. maddesi gereği temel hak ve hürriyetler ancak kanunla sınırlanabileceği halde başvurucunun mülkiyet hakkını sınırlayan ilgili düzenleme kanunilik ölçütlerini karşılamamaktadır³⁶. İlgili dayanağın Kanun’un 12. maddesi kabul

verilmemesi ve uygulamada bir standartlaşma sağlanabilmesini teminen” söz konusu kararın tesis edildiği belirtilmiştir. Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi, 2019, Ankara, s. 99. Bununla birlikte diğer idari para cezalarında olduğu gibi veri sorumlusu tarafından yapılan bildirimde 72 saat içinde bildirim gerekliliğine uyulmaması sebebi ile uygulanacak idari para cezasında miktarın belirlenmesinde uygulanacak kriterler Kurul tarafından açıklanmadığı gibi karar özetlerinden de hangi kıstasların uygulandığı çoğunlukla anlaşılmamaktadır. Örneğin, “İhlalin gerçekleşme tarihinin 19.04.2017, tespit tarihinin 09.01.2019, Kuruma bildirim tarihinin ise 28.02.2019 tarihi olduğu” olayda Kurul “*en kısa sürede*” bildirimde bulunma yükümlülüğüne aykırılık teşkil etmesi nedeniyle Kanununun 18 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca veri sorumlusu hakkında 30.000 TL” idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir. Karar için bkz. “Bilgisayar oyunları alanında faaliyet gösteren veri sorumlusunun veri ihlali bildirimini hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 05/05/2020 tarih ve 2020/345 sayılı Karar Özeti. Ayrıca Bir banka olan veri sorumlusu nezdinde gerçekleşen 18.07.2019 tarihinde tespit edilmiş olan ihlalin 31.07.2019 tarihinde Kurula bildirilmesi sebebi ile 50.000 TL idari para cezası uygulanmıştır; karar için bkz. “Bir bankanın veri ihlali bildirimini hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 07/05/2020 tarih ve 2020/359 sayılı Karar Özeti. Bir sigorta şirketi nezdinde 28.02.2020 tarihinde tespit edilen ve 04.03.2020 tarihinde Kurul’a bildiren ihlal hakkında veri sorumlusu hakkında 30.000 TL idari para cezası uygulanmıştır; karar için bkz. “Bir sigorta şirketinin kişisel veri ihlal bildirimini hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 24.11.2020 tarih ve 2020/905 sayılı Karar Özeti.

³⁴ AYM, 2020/7518, para. 28.

³⁵ Belirtelim ki Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi’nde “en kısa sürede” ifadesinin 72 saat olarak yorumlanmasında “6698 sayılı Kanuna kaynak teşkil eden Avrupa Birliğinin 95/46/EC sayılı Direktifini ilga eden Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğü’nde de veri ihlal bildirimlerine ilişkin olarak Direktifin aksine detaylı düzenlemelere yer verildiği dikkate alındığı” belirtilmiştir. Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi, s. 99.

³⁶ AYM’nin Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu’nun fahiş fiyat artışı ve stokçuluk faaliyetlerine yönelik düzenlemeler yapma yetkisi hakkında verdiği iptal kararı çerçevesinde Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunu’ndaki benzer sorunlara dair ayrıca bkz. H. Burak Gemalmaz, “Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yetkilerinin Girişim Özgürlüğü ve Mülkiyet Hakkına Aykırılığı”, 28/09/2023, (<https://blog.lexpera.com.tr/haksiz-fiyat-degerlendirme-kurulu-yetkilerinin-girisim-ozgurlugu-ve-mulkiyet-hakkina-aykirliligi/>), (s.e.t. 20/04/2024).

edilmesi durumunda belirlilik ölçütünü, Kanun m. 22/1-(f) hükmüne dayanan 2019/10 sayılı Kurul Kararının kabul edilmesi durumunda ise şekli kanunilik kriterini karşılamadığı açıktır. Dahası anlaşıldığı kadarı ile 2019/10 sayılı Kurul Kararı'nın kendisi dahi yayımlanmış değildir.

Hukuk devletinin ön koşullarından olan hukuki güvenlik/öngörülebilirlik ve belirlilik ilkelerini karşılamayan ilgili kanun hükmü (6698 sayılı Kanun) ve idari işlemin (2019/10 sayılı kararın ve hatta karara ilişkin duyurunun) sonuçlarının da inceleme konusu kararda değerlendirilmesi gerekirken, AYM böyle bir değerlendirmede bulunmaksızın doğrudan ölçülülük değerlendirmesine odaklanmayı tercih etmiştir.

B. ÖLÇÜLÜLÜK DEĞERLENDİRMESİ

AYM inceleme konusu kararda Kurul kararına karşı etkili denetim mekanizması bulunup bulunmaması hususuna odaklanmış ve ifade edildiği üzere meseleyi ölçülülük testi çerçevesinde değerlendirmeyi tercih etmiştir.

Temel haklara yapılan müdahalelerin hukuka uygunluğu bakımından ilk ölçüt olan kanunilikteki aksaklıkların daha ciddi ve sürekli sorunlara işaret ettiği söylenebilir. Nitekim kanunilik ölçütünü sağlamadığı anlaşılan kararlar bakımından ihlal kararının verilmesi için ölçülülük değerlendirmesine gerek dahi yoktur. Bu bakımdan AYM'nin işbu çalışmaya temel alınan kararında meseleyi doğrudan ölçülülük noktasına odaklaması tartışmaya açık olmakla birlikte³⁷, ölçülülük aşamasındaki değerlendirmeleri her halükârda önem arz etmektedir.

Ölçülülük bahsinde ele alınacak temel meseleler i) Kurul kararlarının şeffaflık ve hukuki öngörülebilirliği sağlayamaması ve ii) Hakimlik değerlendirmesinin etkili denetim mekanizması gerekliliğini karşılayacak düzeyde olmaması şeklinde ifade edilebilir.

1. Kurul Kararının Şeffaflık ve Hukuki Öngörülebilirlikten Uzak Olması

Kurulun idari para cezasının uygulanabileceği aralığının genişliği dikkate alındığında; bu aralıkta idari para cezası tatbik ederken hangi kıstasları göz önünde bulundurduğunun veri sorumluları nezdinde öngörülebilir olması için ölçütlerin açıklıkla gösterilmesi şarttır.

M.I.I. başvurusunda, veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirlerin alınmaması sebebiyle Kurulun idari para cezasını üst sınıra yakın uyguladığı anlaşılmaktadır. Yayımlanan karar özetinde idari para cezasının üst sınıra yaklaştırılmasında esas alınan ölçütlere yer verilmemiştir. Bununla birlikte bireysel başvuruya dair Bakanlık görüşünde

³⁷ Zira kanunilik ölçütüne yönelik değerlendirilmesi gerekli hususlar mevcut olmasına rağmen Mahkeme bu konuyu değerlendirme dışı bırakmıştır.

“idari para cezası uygulanırken 6698 sayılı Kanun ile Veri Koruma Genel Tüzüğü'nün (GDPR) esas alındığı” belirtilmiştir³⁸.

GDPR m. 38/2'de idari para cezasının meblağına karar verilirken uygulanacak kriterler şu şekilde belirtilmiştir:

“(a) ilgili işletmenin mahiyeti, kapsamı veya amacı dikkate alındığında ihlalin mahiyeti, ağırlığı ve süresinin yanı sıra etkilenen veri öznesi sayısı ve veri öznelerinin uğradığı zararın düzeyi; (b) ihlalin kasıtlı olması veya ihmalden kaynaklanması; (c) veri öznelerinin uğradığı zararın azaltılması için veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından gerçekleştirilen herhangi bir eylem; (d) 25 ve 32. maddeler uyarınca kendileri tarafından uygulanan teknik ve kurumsal tedbirler dikkate alındığında, veri sorumlusu veya veri işleyenin sorumluluk derecesi; (e) veri sorumlusu veya veri işleyenin konuyla ilgili önceki ihlalleri; (f) ihlalin düzeltilmesi ve ihlalin olası olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla denetim makamı ile gerçekleştirilen işbirliği derecesi; (g) ihlalden etkilenen kişisel veri kategorileri; (h) veri sorumlusu veya veri işleyenin ihlali bildirip bildirmediği ve bildirdiyse ne ölçüde bildirdiği başta olmak üzere, denetim makamının ihlalden haberdar olma şekli; (i) 58(2) maddesinde atıfta bulunulan tedbirlerin, ilgili veri sorumlusu veya veri işleyene karşı aynı konu ile ilgili olarak daha önceden alınmış olduğu hâllerde, bu tedbirlere uyum; (j) 40. madde uyarınca onaylı davranış kurallarına veya 42. madde uyarınca onaylı belgelendirme mekanizmalarına riayet edilmesi; (k) ihlal nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak elde edilen maddi menfaatler veya kaçınılan zararlar gibi durumun özellikleri açısından geçerli diğer tüm ağırlaştırıcı veya hafifletici unsurlar.”³⁹

GDPR'da yer alan bu ölçütlerin bir kısmı diğer hükümlerine de atıf içerdiğinden bunların GDPR'a özgü olduğu, bir kısmı ise Kabahatler Kanunu'nda yer alan işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu ölçütleri ile örtüştüğü değerlendirilebilir. Öte yandan GDPR hükümlerine dayanan bir değerlendirme, Türk mevzuatının “yetersizliği” sorusunu gündeme getireceği gibi doğrudan Türk hukukunun bir parçası olmayan hükümler esas alınarak para cezası uygulanması sistemin bütününde uyumsuzluklara sebebiyet verebilecektir. Bu noktada GDPR hükümlerinin yahut Direktif hükümlerinin “kaynak” düzenlemeler olması, bunların doğrudan uygulanma kabiliyeti olduğunu değil; Kanun hükümlerinin yorumlanmasında dikkate alınacak bilgi kaynakları (yardımcı kaynak) olduğunu göstermektedir⁴⁰.

Her ne kadar Kurul kararlarının yayımlanmıyor oluşu şeffaflığı zedelese de hukuki öngörülebilirlik incelemesi bakımından yayımlanan kararların değerlendirilmesi önemlidir. İnceleme konusu kararda da olduğu gibi veri sorumlusunun, veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almamış olması sebebiyle Kurulun sıklıkla idari para cezası

³⁸ AYM, 2020/7518, para. 38.

³⁹ Tüzüğün Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan gayriresmî Türkçe çevirisi için bkz. <https://www.ab.gov.tr/siteimages/resimler/Nihai-ABB-HCDB-GDPR.pdf>, (s.e.t. 20/04/2024).

⁴⁰ Ayrıca bkz. Mustafa Dural/Suat Sarı, Türk Özel Hukuku Cilt I-Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, 18. Bası İstanbul 2023, s. 35; Halûk Nami Nomer/Pakize Ezgi Akbulut, Medeni Hukuka Giriş, 8. Bası, İstanbul 2023, s. 11.

uyguladığı görülmektedir. Örneğin bir e-ticaret sitesi (veri sorumlusu) nezdinde gerçekleşen veri ihlali hakkında yapılan re'sen inceleme sonucunda ihlalin 22.10.2019 tarihinde gerçekleştiği ve veri sorumlusunun veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığı tespit edilmiş ve 600.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir⁴¹. 2019 yılı için söz konusu idari para cezası için alt sınır 22.057 TL üst sınır ise 1.470.583 TL'dir. Ayrıca söz konusu olayda Kurul'a veri ihlal bildiriminde bulunulmamış, bu sebeple Kurul tarafından ayrıca 200.000 TL idari para cezası uygulanmıştır⁴².

Öte yandan Kurul kararlarında veri ihlal bildiriminde geç bulunulan bazı hallerde somut olayın özelliklerine göre değerlendirme yapıldığı görülmektedir⁴³. Örneğin, enerji sektöründe faaliyet gösteren veri sorumlusu nezdinde 02.09.2019 ile 16.09.2019 tarihleri arasında gerçekleşen ve 16.09.2019 tarihinde tespit edilen ihlale ilişkin olarak 24.10.2019 tarihinde bildirim yapılması karşısında Kurul, veri sorumlusunun çok uluslu bir yapısı olduğu ve etkilenen ilgili kişilerin bulunduğu ülkelerin ve ilgili ülkelerin bildirim yükümlülüklerinin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi için gerekli süreyi göz önünde bulundurularak 72 saat yerine yaklaşık 20 gün sonra yapılan bildirim makul kabul etmiştir⁴⁴.

Bir ilaç şirketi nezdinde gerçekleşen ve aynı gün tespit edilen ancak karar özetinden ne kadar geç olduğu anlaşılmamakla birlikte Kurul tarafından:

“72 saatlik bildirim süresine uymayan veri sorumlusu hakkında İhlalin tespit tarihinden sonra 72 saat içinde Kurula bildirilmemiş olduğu dikkate alındığında, Kanununun 12 nci maddesinin (5) numaralı fıkrası uyarınca işlenen verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi halinde en kısa sürede ilgisine ve Kurula, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18.09.2019 tarih ve 2019/271 sayılı Kararına uygun olarak bildirimde bulunması hususunda daha dikkatli olunması, ayrıca ilgili kişilere bildirim yapıldığına ve e-postanın gönderildiği kişilere e-postanın silinmesi yönünde uyarının yapıldığına ilişkin tevsik edici belgelerin

⁴¹ “Bir e-ticaret sitesi (veri sorumlusu) nezdinde gerçekleşen veri ihlali hakkında yapılan resen inceleme” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/04/2021 tarih ve 2021/427 sayılı Karar Özeti, (<https://kvkk.gov.tr/Icerik/6981/2021-427>), (s.e.t. 20/04/2024).

⁴² “Bir e-ticaret sitesi (veri sorumlusu) nezdinde gerçekleşen veri ihlali hakkında yapılan resen inceleme” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/04/2021 tarih ve 2021/427 sayılı Karar Özeti, (<https://kvkk.gov.tr/Icerik/6981/2021-427>), (s.e.t. 20/04/2024).

⁴³ Veri ihlal bildiriminde bulunma yükümlülüğü hakkında bilgi için bkz. Ömer Ekmekçi/Nafiye Yücedağ/Elif Beyza Akkanat-Öztürk/Şehriban İpek Aşıkoglu, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2024, s. 272.

⁴⁴ “Enerji sektöründe faaliyet gösteren veri sorumlusunun veri ihlali bildirimini hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 08/12/2020 tarih ve 2020/934 sayılı Karar Özeti, (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7035/2020-934>), (s.e.t. 20/04/2024).

Kurumumuza gönderilmesi hususlarında veri sorumlusunun talimatlandırılmasına” karar verilmiştir⁴⁵.

Kurul karar özetlerinde bir kısmında *“işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile veri sorumlusunun kusuru ve ekonomik durumu”* atfı bulunmazken atfın bulunduğu kararların pek çoğunda ise nasıl bir değerlendirme yapıldığı anlaşılamamaktadır⁴⁶. Bir diğer ifadeyle yayımlanan Kurul kararları özetleri göz önünde bulundurulduğunda idari para cezasının belirlenmesine yönelik ölçütlerin neler olduğu ve bu ölçütlerin ne şekilde somut olaya uygulandığı açık değildir.

Haksızlık içeriği, veri sorumlusunun kusuru ve ekonomik durumu kapsamında Kurul tarafından idari para cezasının tutarının belirlenmesinde birtakım değerlendirmelere yer verildiğini tespit edebildiğimiz⁴⁷ bir teknoloji şirketi hakkında verilen kararda Kurul:

⁴⁵ “Bir ilaç şirketinin veri ihlal bildirimini hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 15/12/2020 tarih ve 2020/957 sayılı Karar Özeti, (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7020/2020-957>), (s.e.t. 20/04/2024).

⁴⁶ İlgili kişiye tanıtım amaçlı broşür gönderen, şirketle imzalamış olduğu sözleşme koşullarına göre serbest girişimci olduğu anlaşılan kişi hakkında *“Kanun’un 18’inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 30.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar veril[diği]”* yönünde bkz. “Veri sorumlusu bir pazarlama şirketi tarafından çocuğun kişisel verilerinin velisinin açık rızası alınmaksızın tanıtım amaçlı broşür gönderilmesi suretiyle işlenmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 03/08/2022 tarihli ve 2022/776 sayılı Karar Özeti. E-ticaret sitesi olan veri sorumlusu tarafından kendi tedarikçisi konumunda olan firmanın da bulunduğu tedarikçi grubuna “tüm bildirimlerde arama” yetkisinin verilmesi sonucunda oluştuğunun tespit edilen veri ihlali tespiti sonucunda *“veri sorumlusu hakkında kabahatin haksızlık içeriği, veri sorumlusunun kusuru ve ekonomik durumu da göz önünde bulundurulurken Kanununun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca, 600.000 TL idari para cezası uygulanmasına”* yönelik verilen karar için bkz. “Bir e-ticaret sitesi (veri sorumlusu) nezdinde gerçekleşen veri ihlali hakkında yapılan resen inceleme” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/04/2021 tarih ve 2021/427 sayılı Karar Özeti. *“...arama yapılan telefon numarasının takibi yapılan asıl borçluya değil, söz konusu borçla ilgisi olmayan ilgili kişiye ait olduğunu öğrenmesine rağmen veri sorumlusunun ilgili kişiyi aramaya devam ettiği ve veri sorumlusunun ekonomik durumu dikkate alınarak, hakkında Kanun’un 18’inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 200.000 TL idari para cezası uygulanması...”* hakkında karar için bkz. “Ev eşyası satan veri sorumlusu tarafından ilgili kişinin telefon numarasının üçüncü bir kişinin borcu için iletişim kurulmak suretiyle işlenmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 04/08/2022 tarihli ve 2022/787 sayılı Karar Özeti. 21.504.083 Yemeksepeti kullanıcısının etkilendiği veri ihlalinde Kurul *“...veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almayan veri sorumlusu hakkında Kanununun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca ihlalin boyutu, kabahatin haksızlık içeriği, veri sorumlusunun kusuru ve ekonomik durumu da göz önünde bulundurulurken 1.900.000 TL idari para cezası uygulanmasına...”* karar vermiştir, bkz. “Yemek Sepeti Elektronik İletişim Perakende Gıda Lojistik AŞ veri ihlal bildirimini hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 23/12/2021 tarih ve 2021/1324 sayılı Karar Özeti (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7168/2021-1324>), (s.e.t. 20/04/2024).

⁴⁷ Belirtelim ki Rekabet Kurulu kararlarının aksine Kişisel Verileri Koruma Kurulu kararlarının sadece özetleri yayınlanmaktadır. Bu nedenle bu kapsamda incelememiz sadece karar özetine dayalı olarak gerçekleştirilebilmiştir. Uygulanan

“...veri sorumlusu şirketin birçok ülkede faaliyet gösterdiği ve ekonomik durumu, kişisel verilerin işlenmesinde kullanılan uygulama ve internet sitesi aracılığıyla toplanan çok sayıda kişisel verinin hukuka aykırı olarak yurt dışına aktarıldığı, söz konusu fiilden etkilenen ilgili kişilerin fazla olduğu...”

değerlendirmesine yer vermiştir⁴⁸. Kurul söz konusu aykırılık sonucunda veri sorumlusu hakkında Kanun’un 18/1-(b) bendi uyarınca 950.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir.

Buna ek olarak özel nitelikli kişisel verilerin hukuka aykırı olarak bir işletmeye giriş çıkışların kontrolü amacıyla işlenmesine ilişkin olarak aynı yıl içerisinde verilen iki karar incelendiğinde aynı miktarda idari para cezası yaptırımını uygulandığı görülmektedir. Örneğin bir spor salonu tarafından özel nitelikli kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesine ilişkin olarak uygulanacak idari para cezasının miktarının belirlenmesinde:

“...veri sorumlusunca işletilen spor salonunun üyelik sözleşmesi kapsamında çok sayıda üyenin kişisel verilerinin işlendiği, bunlar arasında özel nitelikli kişisel verilerin de bulunmasının kullanıcıların mahremiyeti açısından önemli bir risk arz ettiği... ve spor salonu işletmeciliğinin yanı sıra turizm ve otel işletmeciliği ile inşaat taahhüt gibi birçok sektörde faaliyet gösteren veri sorumlusunun ekonomik durumu[nun]...” dikkate alındığı belirtilmiş ve Kanun m. 18/1-(b) kapsamında 100.000 TL idari para cezası uygulanmıştır⁴⁹.

Ancak Kurul başka bir kararında, faaliyet konusu belirtilmemiş olan işletmeye kayıt yaptırırken hizmet alanına giriş yapabilmek için özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine ilişkin yaptığı değerlendirme neticesinde:

“...şikayete konu olan kişisel verinin özel nitelikli kişisel veri olması, ilgili kişi haricinde diğer abonelerin de özel nitelikli kişisel verilerinin Kanuna aykırı olarak işlendiğinden çok sayıda kişinin etkilenmesi ve kişisel verilerin korunması hakkına müdahalede bulunulması hususları göz önünde bulundurularak, Kanun’un 18’inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca veri sorumlusu hakkında 100.000 TL idari para cezası uygulanmasına...” karar verilmiştir⁵⁰.

idari para cezalarında söz konusu kriterlerin uygulanmasının detaylı olabileceği hususu gözetilse dahi herhangi bir tebliğ ya da rehber ile somutlaştırılmamış olan söz konusu kriterlerin uygulanma esasları bakımından diğer veri sorumluları için öngörülebilirliği sağlayabilecek olan tek kaynak karar özetleridir. Bu itibarla işbu çalışmada karar özetlerinin yalnızca bir kısmında yer verilen idari para cezasının tutarının belirlenmesinde göz önünde bulundurulacak değerlendirmeler incelenebilmektedir.

⁴⁸ “Bir teknoloji şirketi tarafından ilgili kişinin kişisel verilerinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 17/03/2022 tarihli ve 2022/249 sayılı Karar Özeti, (<https://kvkk.gov.tr/Icerik/7558/2022-249>), (s.e.t. 20/04/2024).

⁴⁹ “Spor salonu işletmecisi olan veri sorumlusunun, özel nitelikli kişisel veri niteliğini haiz kan grubu verisini ilgili kişinin açık rızasını almaksızın işlemesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 23/12/2022 tarih ve 2022/1357 sayılı Karar Özeti, (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7594/2022-1357>), (s.e.t. 20/04/2024).

⁵⁰ “İlgili kişinin ‘el geometrisi’ bilgisinin bir işletmenin hizmet binasına giriş yapabilmek amacıyla veri sorumlusu tarafından açık rıza alınmaksızın işlenmesi” hakkındaki Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 07/07/2022 tarihli ve 2022/662

Görüldüğü üzere, spor salonuna ilişkin verilen kararda veri sorumlusunun “*spor salonu işletmeciliğinin yanı sıra turizm ve otel işletmeciliği ile inşaat taahhüt gibi birçok sektörde faaliyet*” gösterdiği gözetilirken aynı miktarda yaptırım uygulanan ve faaliyet gösterdiği sektör belirtilmeyen veri sorumlusu için yalnızca “*çok sayıda kişinin etkilenmesi*” dikkate alınmıştır. Karar özetlerinden kesin bir sonuca varılabilmesi mümkün olmamakla birlikte Kurul’un veri sorumlusunun ekonomik durumunu ya da etkilenen kişi sayısını dikkate aldığı düşünülebilir.

Düzenleyici ve denetleyici otoriteler özellikle idari para cezasına kaynak olan kanunlarda alt ve üst sınır belirlenmesi yolu ile bir takdir yetkisini haiz kılınmış ise -bu yetkinin kullanımındaki ölçütler yine kanunlarda düzenlenmek şartı ile- rehber ya da tebliğler ile öngörülebilirliği artırabilirler⁵¹. Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından ise Kanun’da yer alan geniş aralıkta düzenlenen idari para cezalarında meblağın belirlenmesinde uygulanacak ölçütler açıklanmamıştır. Üst sınırın hemen altından verilen idari para cezasının ölçülülük bağlamında yarattığı ağırlık düşünüldüğünde Kurul kararının gerekçeli ve şeffaf olmasının ehemmiyeti anlaşılmaktadır.

Kurul uygulamasına yönelik olarak yayımlanan özet Kurul kararlarından bu gerekliliğin karşılanıp karşılanmadığının anlaşılmasının mümkün olmadığı ifade edilmelidir. Kurumun kişisel verilerin korunması hukuku bakımından ulusal standartlar oluşturması gerekirken, kararlarını özet olarak gerekçesiz şekilde yayımlaması öngörülebilirlik ve şeffaflığa zarar vermektedir⁵².

Bu noktada Kurulun verdiği idari para cezalarının, inceleme konusu bireysel başvurunun kapsamını ve başvurucunun somut olaydaki ihlal iddiasını da aşan hukuk devleti ve temel hakların korunması bakımından oluşturduğu soruna işaret edilmelidir. Nitekim meydana gelen bu durum, para cezasının orantılılığı tartışmasını da imkân dışı bırakmaktadır⁵³. Zira

sayılı Karar Özeti, (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7399/2022-662>), (s.e.t. 20/04/2024).

⁵¹ Bankacılık Veri Transfer Sistemi Kapsamında Yapılan Raporlamalarda Uygulanacak İdari Para Cezalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ; 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun Kapsamındaki İdari Para Cezalarına İlişkin Açıklama Rehberi; Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayınlanan 26.3.2013 tarih, 10/363 sayılı karar ekinde bulunan “6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Tesis Edilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Uygulama Esasları”. Sermaye Piyasası Kurulu kararı hakkında bilgi için bkz. Eda Çanga Belber, “İdari İşlemin Konu Unsuru Bakımından Sermaye Piyasası Kurulunun Uyguladığı İdari Para Cezaları”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S. 35, Temmuz 2018, s. 560.

⁵² Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu bakımından benzer değerlendirmeler için bkz. Gemalmaz, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yetkilerinin Girişim Özgürlüğü ve Mülkiyet Hakkına Aykırılığı”, 28/09/2023, (<https://blog.lexpera.com.tr/haksiz-fiyat-degerlendirme-kurulu-yetkilerinin-girisim-ozgurlugu-ve-mulkiyet-hakkina-aykirligi/>), (s.e.t. 20/04/2024).

⁵³ İdari para cezalarında bir aralık öngörülmesi, yaptırımın orantılılığın temini içinse de (bu yönde bkz. Sakine Arık, İdari Yaptırımlarda Ölçülülük İlkesi, Gazi

ölçütlerin açıkça ortaya konmadığı gerekçelendirme yapılmayan ve özet olarak yayımlanan kararlardan müdahalenin orantılı olup olmadığı da idari para cezası meblağının belirlenmesine esas alınan ölçütlerin somut olayda nasıl uygulandığı da anlaşılammaktadır. Nitekim Danıştayın da kararlarında yer verdiği üzere:

“...para cezalarında idareye yasanın belirlediği alt ve üst sınırlar içerisinde ceza tayini olanağı tanınmış ise de, idarenin takdir yetkisinin hangi ölçütler çerçevesinde kullanıldığıının ceza vermeye yetkili merci kararında açıklanması ve mahkemece de kanunda yazılı alt sınırının üzerinde para cezası miktarının belirlenmesi nedenlerinin araştırılması gerekmektedir. İdarenin kanunda yazılı at sınırının üzerinde para cezası miktarını tayin etme nedenleri de objektif ölçütlere uygun olmalıdır”⁵⁴.

2. Hâkimlik Değerlendirmesinin Etkili Denetim Mekanizması Gerekliliğini Karşılıyacak Düzeyde Olmaması

Ölçülülük bağlamında inceleme konusu kararın odak noktasındaki bir diğer husus hakkın -ister AY m. 20 ister AY m. 35 kapsamında değerlendirme yapılacak olsun- usulî güvencelerinden birisi olan etkili denetim mekanizmasının varlığı sorunudur. Kurul kararlarının etkili denetimi, gerek mülkiyet ve özel hayatın gizliliği haklarının gerekse hak arama hürriyetinin korunması bakımından hayatidir.

Mülkiyet hakkının korunması, başvuruçunun savunma ve itirazlarını sorumlu makamlar önünde etkin bir biçimde ortaya koyabilme imkânının tanınması güvencesini kapsamaktadır. Bu değerlendirme ise uygulanan sürecin bütününe bakılarak yapılmalıdır⁵⁵. Özet olarak yayımlanan ve usulî güvenceleri karşılamayan Kurul kararlarının geçireceği yargısal denetim mülkiyet hakkının korunması bakımından hayati önem arz etmektedir.

Buna ek olarak Sulh Ceza Hâkimliği tarafından gerçekleştirilen yargısal denetim de somut itirazları incelemek ve gerekçeleri açıklamak konusunda yetersiz kalmaktadır. Nitekim somut olayda da AYM ilgili hâkimliğin başvuruçunun yargılama sürecinin bütününe etkileyen önemli

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010, s. 68) bir yaptırım uygulanması durumunda buna ilişkin (aralıktan gerçekleştirilen belirlemenin sebeplerinin) haklı gerekçelerin ortaya konulması gerekmektedir. Bkz. Berk Yalçın, Kişisel Verilerin Korunması Kanununda Düzenlenen İdari Yaptırımlar, İstanbul 2024, s. 160.

⁵⁴ Danıştay 6. D., E: 2004/2376, K: 2004/5923, T: 23.11.2004 (Lexpera-İçtihat). Aynı yönde ayrıca bkz. Danıştay 6. D., E: 2003/917, K: 2004/4220, T: 09.07.2003 (Lexpera-İçtihat). Bu noktada Türk mevzuatında yer alan iyi bir örnek olarak Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (“RKHK”) gösterilebilir. Kanun’un 52. ve 53. maddeleri uyarınca Kurul kararlarında bulunması gereken hususlar sıralanmıştır. Bu çerçevede özellikle RKHK m. 52/2 uyarınca: “Verilen karar ile taraflara yüklenen görevler ve tanınan haklar şüphe ve tereddüde yol açmayacak şekilde açık yazılmalıdır.”

⁵⁵ AYM, 2020/7518, para. 55; Züliye Öztürk Başvurusu, Başvuru No: 2014/1734, K. T. 14.09.2017, para. 36; Bekir Yazıcı Başvurusu, Başvuru No: 2013/3044, K. T. 17.12.2015 para. 71.

ve karşılanması gereken iddialarını karşılamadığı gerekçesi ile ihlal kararı vermiştir⁵⁶.

Her ne kadar AYM somut olay özelinde ihlal tespit etmiş olsa da yukarıda açıklanan sebeplerle, Kurul kararları temel hak ve özgürlüklerin etkin korunmasını tehlikeye düşürebilecek şekilde genel şeffaflık ve öngörülebilirlik sorunları barındırmaktadır. Özet kararlar; mevcut ve potansiyel veri sorumlularının fiillerinin sonuçlarını öngörebilmesi noktasında olduğu gibi ayrıca kararların akademik olarak ele alınması noktasında da engel oluşturmaktadır. Öte yandan *M.I.I.* kararında gündeme geldiği üzere, Kurul kararlarına dair işletilen itiraz sürecinde sulh ceza hakimliklerinin yürüttükleri muhakemenin veri sorumlularının haklarını korunmadaki yeterliliği de genel olarak tartışmaya açılabilecektir. Tarafların iddia ve savunmalarını değerlendirilmeksizin Kurulun kararını tekrar etmekten ve hukuka uygun bulmaktan ibaret olan kararların; mülkiyet hakkını, kişisel verilerin korunması hakkını ve hak arama hürriyetini özellikle tehdit ettiği ifade edilmelidir. Bu hakların korunmasına yönelik devletin etkin bir denetim mekanizması kurma yükümlülüğü bulunduğu unutulmamalıdır. Bu kapsamda kararların denetiminin idari yargıda gerçekleştirilmesine yönelik bir kanun değişikliği de korumanın etkinliği bakımından isabetli bir çözüm önerisi niteliğindedir. Nitekim kanun koyucu da bu yönde bir irade açıklamıştır⁵⁷. Buna göre Kanun m. 18/3 uyarınca:

“Kurulca verilen idari para cezalarına karşı, idare mahkemelerinde dava” açılabileceği düzenlenmiştir.

1 Haziran 2024 tarihinde yürürlüğe girecek olan bu görevli mahkemeye dair değişiklik, yukarıda değinilen sebeplerle kanaatimizce yerindedir. Buna ek olarak temel hakların etkin korunması, idare mahkemelerinde dava konusu edilecek Kurul kararları hakkında insan hakları standartlarına uygun muhakeme yürütmesine bağlıdır. Çalışmada karara konu olay üzerinden gerek kanunilik gerek ölçülülük boyutunda var olduğuna inanılan sorunlara değinilmeye çalışılmıştır. İncelemenin bu bakımdan kişisel verilerin korunması alanında önemli bir rol üstlenecek olan idari yargı mercileri bakımından da faydalı olması ümit edilir.

⁵⁶ AYM, 2020/7518, para. 63. Ayrıca bkz. Danıştay 6. D., E: 2004/2376, K: 2004/5923, T: 23.11.2004; Danıştay 6. D., E: 2003/917, K: 2004/4220, T: 09.07.2003 (Lexpera-İçtihat).

⁵⁷ 12/03/2024 tarihli ve 32487 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7499 sayılı “Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” işbu çalışma kaleme alındığı tarihte henüz kabul edilmemişti. Yayımlanmasında kanun değişikliği kabul edilmiştir. Değişikliğin kapsamına yönelik değerlendirmeler için ayrıca bkz. Ömer Ekmekçi/Nafiye Yücedağ/Elif Beyza Akkanat-Öztürk/Şehriban İpek Aşkoğlu, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile 6698 Sayılı Kanun’da Yapılan Değişiklikler, 02/03/2024, (<https://blog.lexpera.com.tr/ceza-muhakemesi-kanunu-ile-bazi-kanunlarda-ve-659-sayili-kanun-hukmunde-kararnamede-degisiklik-yapilmasina-dair-kanun-teklifi-ile-6698-sayili-kanunda-yapilan-degisiklikler/>), (s.e.t. 20/04/2024).

SONUÇ

Bu çalışmanın konusu bir idari para cezasına muhatap kılınmış veri sorumlusunun başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesinin 12.10.2023 tarihinde vermiş olduğu 2020/7518 başvuru numaralı bireysel başvuru kararıdır. Bu karar veri koruma hukukunda uygulanan idari yaptırımlar bakımından önemli hukuki sonuçları olabileceği düşüncesiyle tercih edilmiştir. Bu kapsamda her ne kadar AYM kanunilik ölçütü bakımından bir değerlendirme yapmamişsa da esasında Kurul uygulaması ve hukuki düzenlemeler dikkate alındığında veri sorumluları hakkında uygulanabileceği öngörülen idari para cezasının kanuniliği tartışmaya açılabilir niteliktedir. Ancak AYM böyle bir değerlendirmede bulunmaksızın doğrudan ölçülülük değerlendirmesine odaklanmayı tercih etmiştir.

Ölçülülük testi bakımından ilk ifade edilmesi gereken husus, Kanun'da düzenlenen idari para cezalarının alt ve üst sınır aralığının genişliğidir. Kurulun, bu aralıkta idari para cezası tatbik ederken hangi kıstasları göz önünde bulundurduğunu, uygulanan ölçütleri ve uygulama esaslarını açıklıkla göstermesi gerekmektedir. Bu, veri sorumluları nezdinde öngörülebilirlik bakımından son derece gereklidir. Sonuç itibarıyla yayımlanan Kurul karar özetlerine bakıldığında, idari para cezasının belirlenmesine yönelik ölçütlerin neler olduğu ve bu ölçütlerin ne şekilde somut olaya uygulandığı açık değildir.

Kurumun kişisel verilerin korunması hukuku bakımından ulusal standartlar oluşturması gerekirken, kararlarını özet olarak gerekçesiz şekilde yayımlaması öngörülebilirlik ve şeffaflığa zarar verebilecek niteliktedir. Bu sebeple AYM'nin *M.I.I.* kararının, Kurul'un verdiği idari para cezaları bakımından somut başvuruyu aşan genel bir soruna işaret ettiği düşünülmektedir. Nitekim meydana gelen bu durum, idari para cezasının orantılılığı tartışmasını da imkân dışı bırakmaktadır. Zira kararlarda bir gerekçelendirme yapılmadığından, müdahalenin orantılı olup olmadığı da yahut cezaların neye dayanarak belirlendiği de anlaşılamamaktadır.

Bunun yanı sıra usulî güvencelerinden birisi olan etkili denetim mekanizmasının varlığı sorunu, somut olayda AYM'nin ihlal kararının gerekçesidir. Kurul kararlarının etkili denetimi gerek mülkiyet ve özel hayatın gizliliği haklarının gerekse hak arama hürriyetinin korunması bakımından hayatidir. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından gerçekleştirilen muhakemede başvuruçunun itiraz ve savunmaları değerlendirilmeksizin hüküm tesis edilmesi ölçülülük ilkesine aykırıdır. Bu sorunun başvuru konusu kararla sınırlı olmadığına da dikkat çekilmekle yetinilecektir.

KAYNAKÇA

Doktrin

Akbulut B, “İdari Para Cezası ve İdari Para Cezasının Belirlenmesi”, Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi C. 9, 2022.

Arık S, İdari Yaptırımlarda Ölçülülük İlkesi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010.

Çanga Belber E, “İdari İşlemin Konu Unsuru Bakımından Sermaye Piyasası Kurulunun Uyguladığı İdari Para Cezaları”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, sy. 35 (Temmuz 2018): 545-81.

Dural M / Sarı S, Türk Özel Hukuku Cilt I-Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, 18. Bası İstanbul 2023.

Gemalmaz H B, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Mülkiyet Hakkı, 2. Bası, İstanbul 2017.

Gemalmaz H B, Mülkiyet Hakkı: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-6, Ankara 2018.

Gemalmaz H B, “Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yetkilerinin Girişim Özgürlüğü ve Mülkiyet Hakkına Aykırılığı”, 28/09/2023, (<https://blog.lexpera.com.tr/haksiz-fiyat-degerlendirme-kurulu-yetkilerinin-girisim-ozgurlugu-ve-mulkiyet-hakkina-aykirligi/>), (s.e.t. 20/04/2024).

Ekmekçi Ö / Yücedağ N / Akkanat-Öztürk E B / Aşıkoğlu Ş İ, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2024.

Ekmekçi Ö / Yücedağ N / Akkanat-Öztürk E B / Aşıkoğlu Ş İ, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile 6698 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişiklikler, 02/03/2024, (<https://blog.lexpera.com.tr/ceza-muhakemesi-kanunu-ile-bazi-kanunlarda-ve-659-sayili-kanun-hukmunde-kararnamede-degisiklik-yapilmasina-dair-kanun-teklifi-ile-6698-sayili-kanunda-yapilan-degisiklikler/>), (s.e.t. 20/04/2024).

Kangal Z T, Kabahatler Hukuku, 2. Bası, İstanbul 2019.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi, Ankara 2019.

Nomer N H / Akbulut P E, Medenî Hukuka Giriş, 8. Bası, İstanbul 2023.

Ulusoy A D, İdari Yaptırımlar, İstanbul 2013.

Uğur H, “Kabahatler Kanunu ve 5252 sayılı Kanun’a Göre İdari Para Cezası ve Yargıtay Uygulaması”, TBB Dergisi, S: 85, Y: 2009.

Yalçın B, Kişisel Verilerin Korunması Kanununda Düzenlenen İdari Yaptırımlar, İstanbul 2024.

Mahkeme kararları

Arif Ali Cangı Başvurusu, AYM, Başvuru No: 2016/4060, K. T. 17.09.2020.

AYM, E: 2005/5, K: 2008/93, T. 17.04.2008.

AYM, E: 2012/116, K: 2013/32, T: 28.2.2013, R.G. 13.08.2013/28734.

AYM, E: 2013/39, K: 2013/65, T. 22.05.2013.

AYM, E: 2014/183, K: 2015/122, T. 30.12.2015.

AYM, E: 2014/87, K: 2015/112, T. 08.12.2015.

AYM, E: 2014/87, K: 2015/112, T. 08.12.2015.

AYM, E: 2020/76, K: 2023/172, T. 11.10.2023.

Bekir Yazıcı Başvurusu, Başvuru No: 2013/3044, K. T. 17.12.2015.

Danıştay 6. D., E: 2004/2376, K: 2004/5923, T: 23.11.2004.

Danıştay 6. D., E: 2003/917, K: 2004/4220, T: 09.07.2003.

M.I.I. Başvurusu, AYM, Başvuru No: 2020/7518, K. T. 12.10.2023, RG. S. 32400, T. 15.12.2023.

Türkiye İş Bankası A.Ş. Başvurusu, AYM, Başvuru No: 2014/6192, K. T. 12.11.2014

Züliye Öztürk Başvurusu, Başvuru No: 2014/1734, K. T. 14.09.2017.